

Posudek na diplomovou práci:

Tomáš Pivovarník: Čeští a němečtí katolíci a vznik Československa. Katolická teologická fakulta 2009

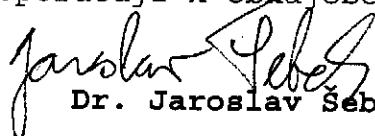
Práce Tomáše Pivovarníka je dalším důležitým příspěvkem k poznání vývoje církevní politiky na počátku existence československého státu, navíc rámovaná otázkami česko-německého vztahu. Autor v úvodu velmi stručně hodnotí vývoj na poli vztahů církve a státu v 19. století, který byl charakteristický úzkým provázáním státní i církevní moci. Toto spojení „trůnu a oltáře“ však ve svém důsledku katolickou církev spíše oslabovalo a přispívalo i k jejímu negativnímu obrazu ve veřejném prostoru ještě před rokem 1918. Katolická církev navíc ztrácela postupně vliv ve velké části sociálních vrstev, mezi dělnictvem, ve středních vrstvách a intelektuálním prostředí, které nedokázala již duchovně oslovit.

V rámci hodnocení poválečného vývoje na náboženském poli věnuje autor pozornost otázkám nástupu nové církevní hierarchie po roce 1918 i postojům kněžstva ke změně politickým poměrům. Velmi správně zde připomíná význam katolických spolků na české i německé straně. Spolky totiž představovaly významný lidský i organizační potenciál, sloužící k mobilizaci širokých katolických vrstev - a to jak duchovenstva, tak i laiků. Mnohé otázky spolkového života i politického katolicismu jsou však v práci autorem pouze letmo načrtnuty a zasloužily by si další a podrobnější rozpracování (to platí zejména pro vývoj československé strany lidové, jejíž vývoj a roli autor v diplomové práci zpracoval podle mého soudu pouze okrajově). Detailněji jsou v práci propracovány otázky vztahu katolické církve vůči prosazovaným zákonům (čtvrtá a šestá kapitola práce). Stálo by však za to udělat například sondu do postojů obou katolických komunit

k legislativním opatřením z počátků československého státu. V závěru autor zmínil i problémy, související s navazováním kontaktů mezi ČSR a Svatým stolcem.

V práci ovšem mohly být naznačeny i další vývojové trendy, jejichž reflexe se v rámci vývoje katolicismu na počátku ČSR nabízejí. Vnější nepřízeň, daná silnou antikatolickou vlnou, totiž také akcelerovala snahy o vnitřní obrodu církve, která se měla postupně přenést i do většiny národa. Ve složitých podmínkách antikatolické vlny se tak začala formovat spirituální zkušenost, vedoucí mnoho věřící ke snaze o opravdové setkání s Kristem a nejen formálnímu dodržování náboženských povinností. Při psaní práce se mohl autor také ve větší míře opřít o dobová periodika.

Autorovi se podařilo načrtnout základní okruhy problémů, s nimiž byli čeští i němečtí katolíci konfrontováni po etablování samostatného státu. Pro případnou publikaci by však bylo třeba téma ještě doplnit a rozpracovat. Předkládaná práce však svým zpracováním a obsahem splňuje požadovaná odborná kritéria na diplomovou práci a proto ji doporučuji k obhajobě.

Dr. Jaroslav Šebek

Historický ústav AV ČR, v.v.i.

Prosecká 76

190 00 Praha 9